

Flora śluzowców masywu Ślęży

WANDA STOJANOWSKA

Instytut Botaniki Uniwersytetu Wrocławskiego

Stojanowska W.: (Institute of Botany, University of Wrocław, 50-328 Wrocław, Kanonia 6/8, Poland). *Slime mold flora of the Ślęża massif*. Acta Mycol. 13 (2): 245-256, 1977.

In four succeeding years 1971-1974 field investigation on the *Myxomycetes* of Ślęża massif has been carried out. Up to the present only 4 species of slime molds from this region were known. My last investigations give 63 new species and 4 new varieties to slime molds flora of Ślęża massif, and 5 new species to Silesia slime mold flora.

WSTĘP

Masyw Ślęży dzięki osobliwości swojej budowy i położenia był od dawna przedmiotem wielu dokładnych badań naukowych. W okresie powojennym szczegółowo opracowano niektóre grupy roślin zarodnikowych, brak jednak było obszerniejszych danych co do występowania śluzowców w masywie Ślęży. Pierwsze doniesienia spotyka się w opracowaniu Schroetera z 1889 roku, w którym autor wymienia stamtąd dwa gatunki, *Lycogala epidendrum* i *Stemonitis fusca*; dwa następne gatunki z Raduni podaje Krzemieniowska (1957): *Licea variabilis* i *Dianema corticatum*.

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA TERENU

W odległości około 35 km od Wrocławia w kierunku południowo-zachodnim leży masyw Ślęży. Pod względem geobotanicznym należy on do okręgu Przedgórze Sudeckiego, krainy Kotliny Śląskiej. Jest to stosunkowo niskie pasmo, które dzieli się na dwa człony: północny i południowy. W skład członu północnego wchodzi szczyty — Ślęża, 718 m n.p.m. oraz — Wieżycza, 415 m (dawna Góra Kościuszki) i Gozdnicza, 316 m (Góra Anielska). Najwyższym wzniesieniem w członie południowym jest

Tabela 1 — Table 1

Występowanie śluzowców w masywie Słęzy
Vorkommen von Schleimpilzen im Słeza-Massiv

Gatunki Arten	Stanowiska Standorte				
	S	W	R	G	PS
<i>Arcyria cinerea</i>	+	+	+	+	+
<i>A. nutans</i>	+	+	+	+	+
<i>Ceratiomyxa fruticulosa</i>	+	+	+	+	+
<i>Comatricha nigra</i>	+	+	+	+	+
<i>Cribraria vulgaris</i>	+	+	+	+	+
<i>Dictydium cancellatum</i>	+	+	+	+	+
<i>Fuligo septica</i>	+	+	+	+	+
<i>Hemitrichia vesparium</i>	+	+	+	+	+
<i>Lycogala epidendrum</i>	+	+	+	+	+
<i>Physarum nutans</i>	+	+	+	+	+
<i>Stemonitis fusca</i>	+	+	+	+	+
<i>Trichia varia</i>	+	+	+	+	+
<i>Tubifera ferruginosa</i>	+	+	+	+	+
<i>Arcyria ferruginea</i>	+	+	+	+	.
<i>A. incarnata</i>	+	+	+	+	.
<i>Cribraria rufa</i>	+	+	+	+	.
<i>Comatricha typhoides</i>	+	+	.	+	+
<i>Arcyria pomiformis</i>	+	+	+	.	.
<i>Cribraria argillacea</i>	+	+	+	.	.
<i>Reticularia lycoperdon</i>	+	+	+	.	.
<i>Arcyria denudata</i>	+	+	.	+	.
<i>Didymium squamulosum</i>	+	+	.	+	.
<i>Physarum cinereum</i>	+	+	.	+	.
<i>Cribraria vulgaris</i> var. <i>aurantiaca</i>	+	.	+	.	+
<i>Badhamia panicea</i>	+	+	.	.	.
<i>Enerthenema papillatum</i>	+	+	.	.	.
<i>Stemonitis flavogenita</i>	+	+	.	.	.
<i>Trichia contorta</i>	+	+	.	.	.
<i>T. persimilis</i>	+	+	.	.	.
<i>T. scabra</i>	+	+	.	.	.
<i>Fuligo septica</i> var. <i>candida</i>	+	.	+	.	.
<i>Stemonitis ferruginea</i>	+	.	+	.	.
<i>Trichia favoginea</i>	+	.	+	.	.
<i>Ceratiomyxa fruticulosa</i> var. <i>porioides</i>	+	.	.	.	+
<i>Leocarpus fragilis</i>	+	.	.	.	+
<i>Trichia botrytis</i>	+	.	.	.	+
<i>Stemonitis tubulina</i>	.	.	+	.	+
<i>Comatricha pulchella</i>	+
<i>Craterium minutum</i>	+
<i>Enteridium olivaceum</i>	+
<i>E. rozeanum</i>	+
<i>Hemitrichia clavata</i>	+

	S	W	R	G	PS
<i>Perichaena depressa</i>	+
<i>Physarum globuliferum</i>	+
<i>Ph. leucopheum</i>	+
<i>Ph. viride</i>	+
<i>Trichia olivacea</i>	+
<i>Badhamia hyalina</i>	.	+	.	.	.
<i>Dictydiaethalium plumbeum</i>	.	+	.	.	.
<i>Didymium clavus</i>	.	+	.	.	.
<i>D. minus</i>	.	+	.	.	.
<i>Lindbladia effusa</i>	.	+	.	.	.
<i>Lycogala flavo-fuscum</i>	.	+	.	.	.
<i>Perichaena corticalis</i>	.	+	.	.	.
<i>Physarum auriscalpium</i>	.	+	.	.	.
<i>Ph. bivalve</i>	.	+	.	.	.
<i>Ph. citrinum</i>	.	+	.	.	.
<i>Ph. psittacinum</i>	.	+	.	.	.
<i>Trichia inconspicua</i>	.	+	.	.	.
<i>Amaurochaete cribrosa</i>	.	.	+	.	.
<i>Arcyria oerstedtii</i>	.	.	+	.	.
<i>Comatricha dictyospora</i>	.	.	+	.	.
<i>Dianema corticatum</i>	.	.	+	.	.
<i>Licea variabilis</i>	.	.	+	.	.
<i>Lamproderma arcyriionema</i>	.	.	.	+	.
<i>Physarum aurantium</i>	.	.	.	+	.
<i>Spumaria spongiosa</i>	.	.	.	+	.
<i>Stemonitis virginensis</i>	.	.	.	+	.
<i>Cribraria splendens</i>	+
<i>Stemonitis fusca</i> var. <i>confluens</i>	+
<i>Trichia floriformis</i>	+
	46	41	29	24	22

Objaśnienia: S — Śleża, W — Wieżycza, R — Radunia, G — Gozdnicza, PS — Przełęcz Słupicka.

Radunia, 573 m (dawna Sępia Góra). W jej przedłużeniu poza Przełęczą Słupicką ciągnie się grzbiet Wzgórz Oleszyńskich, 389 m npm. Izolowane południowo-zachodnie przedłużenie masywu Śleży stanowią Wzgórza Kiełczyńskie (Walczak 1970).

Klimat masywu Śleży zbliżony jest swym charakterem do klimatu górskiego. Charakteryzuje się dużą ilością opadów atmosferycznych (Kosiba 1948). Średnia suma roczna opadów wynosi około 800 mm. Najwięcej opadów przypada na lipiec, minimum na miesiące zimowe — styczeń, luty. Średnia roczna temperatura wynosi $+7,9^{\circ}\text{C}$. Przeważają tu wiatry północno-zachodnie.

Masyw Śleży w przeważającej części pokryty jest lasami. Dominują tu sztuczne drzewostany świerkowe, które spotyka się na wszystkich

wzniesieniach wchodzących w skład masywu. Runo i podszycie w nich jest niewykształcone, a dno lasu silnie zacienione. Równie często występującym zbiorowiskiem roślinnym są bory sosnowe, zgrupowane u podnóża masywu. W drzewostanie, obok *Pinus sylvestris*, spotyka się *Picea abies*, *Larix decidua*, a z drzew liściastych *Quercus robur*, *Betula verrucosa*, *Sorbus aucuparia*. W skład runa wchodzi: *Vaccinium myrtillus*, *V. vitis idaea*, *Calamagrostis arundinacea*, *Hieracium murorum*, *Majanthemum bifolium*, *Convallaria maialis* i *Pteridium aquilinum*. Bardzo zbliżone swym składem do boru sosnowego są bory mieszane zajmujące niższe położenia na zboczach Raduni i Gozdnicy. W podszczytowych partiach Ślęży i Raduni spotyka się fragmenty mieszanych lasów liściastych z udziałem *Fagus sylvatica*, *Acter pseudoplatanus*, *A. platanoides*, *Ulmus scabra* oraz bogatym runem. Południowo-zachodnie i zachodnie zbocza Ślęży oraz południowo-wschodni stok Wieżycy porasta las bukowy. W drzewostanie przeważa *Fagus sylvatica* z domieszką *Tilia cordata*, *Acer platanoides*, *A. pseudoplatanus*, *Carpinus betulus*, *Betula verrucosa*. W podszczyciu rośnie *Corylus avellana* i podrost drzew wyżej wymienionych. Runo jest bogate, w skład jego wchodzi: *Asperula odorata*, *Hepatica triloba*, *Corydalis cava*, *Mercurialis perennis*, *Melica uniflora*, *Carex sylvatica* i inne. Lasy dębowe o charakterze kserotermicznych dąbrów spotyka się na szczycie Raduni oraz na południowo-zachodnim zboczu Wieżycy.

UWAGI O WYSTĘPOWANIU ŚLUZOWCÓW

Obserwacje terenowe nad florą śluzowców przeprowadzono w latach 1971-1974. Objęto nimi wyższe wzniesienia masywu: Ślężę, Wieżycę, Radunię oraz Gozdnicę i Przełęcz Słupicką — obniżenie między Radunia a Wzgórzami Oleszyńskimi. Na tym terenie zebrano 71 śluzowców, w tym 67 gatunków i 4 odmiany. Na poszczególnych wzniesieniach liczba taksonów waha się od 22-46 (tab. 1). Do najczęstszych gatunków w masywie Ślęży należą: *Arcyria cinerea*, *A. nutans*, *Ceratiomyxa fruticulosa*, *Comatricha nigra*, *Cribraria vulgaris*, *Dictydium cancellatum*, *Fuligo septica*, *Hemitrichia vesparium*, *Lycogala epidendrum*, *Physarum nutans*, *Stemonitis fusca*, *Trichia varia* i *Tubifera ferruginosa* spotykane na wszystkich pięciu stanowiskach, na czterech stanowiskach zebrano 4 gatunki (*Arcyria ferruginea*, *A. incarnata*, *Comatricha typhoides*, *Cribraria rufa*), na trzech — 7 (*Arcyria denudata*, *A. pomiformis*, *Cribraria argillacea*, *C. vulgaris* var. *aurantiaca*, *Didymium squamulosum*, *Physarum cinereum*, *Reticularia lycoperdon*) a na dwóch aż 13; pozostałe 34 gatunki występują tylko na jednym stanowisku.

Śluzowce znajdują dogodne warunki rozwoju na różnych podłożach:

ściółce, pniach i kłodach drzew liściastych i iglastych w różnym stopniu zbutwiałych, gałązkach i korze leżącej na ziemi, nawet w szczelinach żywych drzew, gdzie znajdują się szczątki organiczne. Na żywych pniach i suchych kłodach około 2 m nad ziemią spotykano: *Lycogala flavo-fuscum* — na jaworze, *Arcyria nutans* — na jarzębinie oraz *Reticularia lycoperdon* — na suchej kłodzie. W czerwcu 1972 r. notowano masowe pojawy *Ceratiomyxa fruticulosa*, *Tubifera ferruginosa* i *Lycogala epidendrum* na butwiejących pniach drzew liściastych i iglastych, we wrześniu tegoż roku — *Leocarpus fragilis* na stosach kory sosnowej. W 1973 r. we wrześniu na kłodzie świerka spotkano *Dictydium cancellatum*, pokrywające całą powierzchnię kłody, zaś w czerwcu 1974 zajmowało ono całą powierzchnię cięcia pnia sosny. *Cribraria argillacea* tworzyła często zwarte skupienia na pniach świerka, zajmujące powierzchnię kilkunastu centymetrów kwadratowych. Wiele gatunków rozwija się i owocuje obok siebie na jednym pniu lub kłodzie najczęściej buka; do nich należą: *Arcyria denudata*, *Comatricha typhoides*, *Trichia persimilis* i *T. varia*, albo *Hemitrichia vesparium*, *H. clavata*, *Trichia scabra*, *T. varia*, *Lycogala epidendrum*, *Trichia favoginea*. Jednak największą liczbę gatunków śluzowców spotyka się pojedynczo na różnych rodzajach podłoża, najczęściej na butwiejącym drewnie drzew liściastych.

Systematyczny wykaz gatunków

MYXOMYCETES

Ceratiomyxaceae

Ceratiomyxa fruticulosa Macbr. var. *fruticulosa* — na butwiejącym drewnie drzew buka, sosny, świerka, w miesiącach wiosennych bardzo licznie. Ślęza 30 VI 72, 29 VI 73, 11 VII 74; Wieżyca 23 VII 74; Radunia 5 IX 72, 19 IX 73, 26 VI 74; Przełęcz Słupicka 19 IX 73, 11 VII 74; Gozdnicza 27 VI 74.

var. *porioides* Lister — na butwiejącym drewnie graba, świerka i pniach pokrytych mszakami. Ślęza 30 VI 72, 29 VI 73; Przełęcz Słupicka 11 VII 74.

PHYSARALES

Physaraceae

Fuligo septica Gmelin var. *septica* — na butwiejących pniach pokrytych mszakami, butwiejącym drewnie drzew iglastych, rzadziej liściastych

- oraz na ściółce. Ślęza 30 VI i 19 IX 72, 29 VI i 11 X 73, 11 VII i 28 IX 74; Wieżyca 3 X 71, 11 X 73; Radunia 5 IX 72, 19 IX 73, 27 VI 74; Gozdnicza 22 IX 71; Przełęcz Słupicka 19 IX 73.
- var. *candida* R. Fr. — na butwiejących pniach świerka i sosny, na suchych liściach buka. Ślęza 7 X 73, 11 VII i 28 IX 74; Radunia 27 VI 74.
- Badhamia hyalina* Pers. — na suchych gałązkach. Wieżyca 23 VII 74.
- B. panicea* Rost. — na korze leżącej na ziemi i na korze buka oraz suchego pnia jaworu na wysokości 1 m nad ziemią. Ślęza 11 VII i 28 IX 74; Wieżyca 27 VI 74.
- Physarum bivalve* Pers. — na drobnych gałązkach drzew liściastych i iglastych. Wieżyca 23 VII 74.
- P. cinereum* (Batsch) Pers. — na butwiejących liściach i igłach sosny, na korze, gałązkach leżących na ziemi i roślinach zielnych. Ślęza 11 VII 74; Wieżyca 23 VII 74; Gozdnicza 27 VI 74.
- P. globuliferum* (Bull.) Pers. — na korze buka pokrytej mchami. Ślęza 28 IX 74.
- P. leucopheum* Fr. — na butwiejącym drewnie jaworu. Ślęza 11 VII i 28 IX 74.
- P. nutans* Pers. — na próchniejących kłodach i pniach buka, brzozy oraz drewnie drzew iglastych. Ślęza 30 VI 72, 29 VI i 11 X 73, 11 VII i 28 IX 74; Wieżyca 23 VII 74; Radunia i Gozdnicza 27 VI 74; Przełęcz Słupicka 11 VII 74.
- P. citrinum* Schum. — na butwiejących liściach. Wieżyca 23 VII 74.
- P. viride* (Bull.) Pers. — na butwiejącym drewnie świerka. Ślęza 11 VII 74.
- P. aurantium* Pers. — na butwiejących pniach dębów. Gozdnicza 27 VI 74.
- P. auriscalpium* Cooke — na gałązce leżącej na ziemi. Wieżyca 23 VII 74. Gatunek nowy dla Śląska.
- P. psittacinum* Ditm. — na butwiejących liściach. Wieżyca 11 X 73.
- Craterium minutum* (Leers.) Fr. — na butwiejących liściach. Ślęza 28 IX 74.
- Leocarpus fragilis* (Dickson) Rost. — na stosach kory i gałązkach leżących na ziemi. Ślęza 11 VII 74; Przełęcz Słupicka 5 IX 72.

Didymiaceae

- Spumaria spongiosa* (Leyss.) Jahn — na roślinach zielonych. Gozdnicza 27 VI 74.
- Didymium clavus* (Alb. et Schw.) Rabenh. — na butwiejącym liściu dębu. Wieżyca 23 VII 74. Gatunek rzadki na Śląsku, notowany przez Schroetera z Opolszczyzny.

- D. squamulosum* (Alb. et Schw.) Fr. — na suchych żąźbłach trawy, gałązkach leżących na ziemi, butwiejących liściach i butwiejącym drewnie sosny. Ślęza 19 IX 72, 11 VII i 28 IX 74; Wieżyca 11 X 73, 23 VII 74; Gozdnicza 27 VI 74.
- D. minus* Morgan — na butwiejących liściach i gałązkach leżących na ziemi. Wieżyca 11 X 73, 23 VII 74.

STEMONITALES

Amaurochaetaceae

- Amaurochaete cribrosa* (Fr.) Sturgis — 1 okaz na nie zbutwiałym drewnie sosny. Gatunek nowy dla Śląska. Radunia 19 IX 73.

Stemonitaceae

- Stemonitis fusca* Roth. var. *fusca* — na butwiejącym drewnie drzew iglastych (sosna, świerk) i liściastych (jawor, buk), na pniach pokrytych mszakami i gałęziach lipy. Ślęza (Schroeter 1889), 5 IX 72, 29 VI i 11 X 73, 11 VII i 28 IX 74; Wieżyca 11 X 73; Radunia 5 IX 72, 19 IX 73, 27 VI 74; Gozdnicza 27 VI 74; Przełęcz Słupicka 5 IX 72.
- var. *confluens* Lister — na butwiejącym drewnie świerka. Przełęcz Słupicka 19 IX 73.
- S. virginensis* Rex. — 1 okaz na gałązce leżącej na ziemi. Gozdnicza 27 VI 74.
- S. tubulina* Alb. et Schw. — na butwiejącym pniu brzozy i świerka. Radunia 19 IX 73; Przełęcz Słupicka 19 IX 73.
- S. ferruginea* Ehrb. — na próchniejącym drewnie drzew iglastych (świerk, sosna). Ślęza 11 VII 74; Radunia 5 IX 72, 27 VI 74.
- S. flavogenita* Jahn — na butwiejącym drewnie drzew (buk, świerk). Ślęza 30 VI 72; Wieżyca 23 VII 74.
- Comatricha dictyospora* Cel. fil. — na butwiejącym drewnie sosny. Gatunek rzadki na terenie Polski (Krzemieniowska 1960), ze Śląska nie podawany. Radunia 27 VI 74.
- C. nigra* (Pers.) Schroet. — na gałązkach leżących na ziemi. Ślęza 3 i 11 X 73, 11 VII 74; Wieżyca 3 X 71, 11 X 73, 23 VII 74; Radunia 19 IX 73, 27 VI 74; Gozdnicza 27 VI 74; Przełęcz Słupicka 11 VII 74.
- C. typhoides* (Bull.) Rost. — na butwiejącym drewnie sosny, pniach buka, gałęzi leżącej na ziemi. Ślęza 3 i 11 X 73, 11 VII 74; Wieżyca 11 X 73, 23 VII 74; Gozdnicza 27 VI 74; Przełęcz Słupicka 11 VII 74.
- C. pulchella* (Bab.) Rost. — na silnie zbutwiałym drewnie. Ślęza 11 VII 74. Gatunek rzadki na terenie Polski (Krzemieniowska 1960), na Śląsku znany z Gór Wałbrzyskich (Firich 1962).

Lamprodermaceae

Enerthenema papillatum (Pers.) Rost. — na butwiejącym drewnie graba, na gałęziach lipy. Ślęza 30 VI i 19 IX 72; Wieżyca 11 X 73, 27 VI i 23 VII 74.

Lamproderma arcyronema Rost. — na butwiejącym drewnie sosny. Gozdnicza 27 VI 74.

CRIBRARIALES

Cribrariaceae

Cribraria argillacea Pers. — na drewnie świerka i sosny, nieraz tworzy zwarte gromady zajmując powierzchnię kilkunastu cm², oraz na igłach sosny i świerka. Ślęza 11 VII i 28 IX 74; Wieżyca 23 VII 74; Radunia 19 IX 73.

C. rufa (Roth.) Rost. — na silnie zbutwiałym drewnie świerka. Ślęza 28 IX 74; Wieżyca 3 X 71; Radunia 19 IX 73; Gozdnicza 27 VI 74.

C. vulgaris Schrad. — na zbutwiałym drewnie świerka. Ślęza 11 VII i 28 IX 74; Wieżyca 23 VII 74; Radunia 19 IX 73, 27 VI 74; Gozdnicza 27 VI 74; Przełęcz Słupicka 11 VII 74.

var. *aurantiaca* Pers. — na silnie zbutwiałym drewnie drzew iglastych. Ślęza 19 IX 72; Radunia 27 VI 74; Przełęcz Słupicka 5 IX 72.

C. splendens (Schrad.) Pers. — na silnie zbutwiałym drewnie świerka. Przełęcz Słupicka 5 IX 72. Gatunek nowy dla Śląska.

Dictydium cancellatum (Batsch) Macbr. — na butwiejących kłodach oraz pniach świerka i sosny tworzy zwarte gromady o dużej powierzchni. Ślęza 30 VI 72, 11 VII 74; Wieżyca 23 VII 74; Radunia 19 IX 73, 27 VI 74; Gozdnicza 27 VI 74; Przełęcz Słupicka 11 VII 74.

Lindbladia effusa (Ehrb.) Rost. — na ściółce świerkowej. Wieżyca 3 X 71.

ENTERIDIALES

Tubiferaceae

Tubifera ferruginosa Gmelin — na butwiejącym drewnie drzew iglastych i na pniach pokrytych mszakami. Ślęza 30 VI 72, 29 VI 73, 11 VII 74; Wieżyca 3 X 71; Radunia 27 VI 74; Gozdnicza 27 VI 74; Przełęcz Słupicka 11 VII 74.

Reticulariaceae

Reticularia lycoperdon Bull. — na suchych kłodach. Ślęza 28 IX 74; Wieżyca 3 X 71; Radunia 27 VI 74.

Enteridiaceae

Enteridium rozeanum Wingate — 1 okaz na kłodzie sosny. Śleża 11 VII 74. Gatunek nowy dla Śląska.

E. olivaceum Ehrb. — na gałązkach leżących na ziemi. Śleża 28 IX 74.

Dictydiaethalium plumbeum Rost. — na gałązkach leżących na ziemi. Wieżyca 23 VII 74.

Lycogalaceae

Lycogala flavo-fuscum (Ehrb.) Rost. — na żywym pniu jaworu, 2 m nad ziemią. Wieżyca 3 X 71.

L. epidendrum Fr. — na butwiejącym drewnie buka, brzozy, sosny i świerka, na silnie zbutwiałym drewnie oraz na pniach pokrytych mszakami. Śleża (Schroeter 1889), 30 VI i 19 IX 72, 29 VI 73, 11 VII i 28 IX 74; Wieżyca 3 X 71, 23 VII 74; Radunia 5 IX 72, 19 IX 73, 27 VI 74; Gozdnicza 22 IX 71, 27 VI 74; Przełęcz Słupicka 5 IX 72, 11 VII 74.

LICEALES

Liceaceae

Licea variabilis Schrad. — 1 okaz na drewnie drzewa iglastego. Góra Sępia, październik (Krzemieniewska 1957); obecnie nie odnaleziony.

TRICHIALES

Dianemaceae

Dianema corticatum Lister — 1 okaz na drewnie drzewa iglastego. Notowany przez Krzemieniewską z lasu na Sępiej Górze; obecnie nie odnaleziony.

Perichaenaceae

Perichaena depressa Libert — na korze jaworu. Śleża 28 IX 74.

P. corticalis (Batsch.) Rost. — na gałązkach lipy leżących na ziemi. Wieżyca 3 X 71.

Arcyriaceae

Arcyria ferruginea Sauter — na butwiejącym drewnie świerka i sosny.

- Śleża 28 IX 74; Wieżyca 23 VII 74; Radunia 27 VI 74; Gozdnicza 22 IX 71.
- A. *pomiformis* Rost. — na butwiejącym drewnie i na gałęziach leżących na ziemi. Śleża 28 IX 74; Wieżyca 23 VII 74; Radunia 19 IX 73.
- A. *cinerea* (Bull.) Pers. — na butwiejącym drewnie graba, sosny, świerku i na pniach pokrytych mchami, oraz gałązkach leżących na ziemi. Śleża 30 VI 72, 11 VII i 28 IX 74; Wieżyca 23 VII 74; Radunia 27 VI 74; Gozdnicza 27 VI 74; Przełęcz Słupicka 11 VII 74.
- A. *denudata* Wettstein — na próchniejącym drewnie drzew liściastych i iglastych. Śleża 29 VI i 11 X 73, 11 VII 74; Wieżyca 23 VII 74; Gozdnicza 27 VI 74.
- A. *incarnata* Pers. — na gałązkach leżących na ziemi (dąb, lipa). Śleża 7 X 73, 28 IX 74; Wieżyca 3 X 71, 11 X 73, 23 VII 74; Radunia 19 IX 73, 27 VI 74; Gozdnicza 27 VI 74.
- A. *oerstedtii* Rost. — na kłodzie sosny i korze brzozy. Radunia 19 IX 73, 27 VI 74.
- A. *nutans* (Bull.) Grev. — na próchniejącym drewnie buka, sosny i świerka oraz na kłodzie jarzębiny około 2 m nad ziemią. Śleża 30 VI 71, 19 IX 72, 11 VII i 28 IX 74; Wieżyca 3 X 71, 11 X 73, 23 VII 74; Radunia 19 IX 73, 27 VI 74; Gozdnicza 27 VI 74; Przełęcz Słupicka 19 IX 73, 11 VII 74.

Trichiaceae

- Trichia favoginea* Pers. — na butwiejącym drewnie buka, wiosną spotyka się okazy zeszłoroczne. Śleża 19 IX 72, 29 VI, 7 X i 11 X 73, 11 VII i 28 IX 74; Radunia 19 IX 73.
- T. persimilis* Karst. — na próchniejącym drewnie świerka, buka, brzozy. Śleża 11 X 73, 28 IX 74; Wieżyca 3 X 71, 11 X 73.
- T. scabra* Rost. — na butwiejącym drewnie buka. Śleża 11 X 73; Wieżyca 11 X 73.
- T. varia* Pers. — na butwiejącym drewnie sosny, świerka i buka, na ściółce, kawałkach kory sosny i pniach pokrytych mszakami, na suchych gałęziach lipy. Śleża 11 X 73, 28 IX 74; Wieżyca 11 X 73, Radunia 5 IX 72; Gozdnicza 22 IX 71; Przełęcz Słupicka 5 IX 72.
- T. contorta* (Ditmar) Rost. — na próchniejącej kłodzie buka, gałęziach lipy leżących na ziemi. Śleża 19 IX 72, 28 IX 74; Wieżyca 11 X 73.
- T. inconspicua* Rost. — na gałęziach lipy leżących na ziemi. Wieżyca 3 X 71, 11 X 73.
- T. olivacea* (Meylan) Krzem. — na butwiejącym drewnie buka. Śleża 28 IX 74.

- T. floriformis* (Schw.) G. Lister — na zbutwiałym drewnie. Przełęcz Słupicka 5 IX 72, 19 IX 73.
- T. botrytis* Pers. — na pniu pokrytym mszakami i butwiejącym drewnie buka. Ślęża 28 IX 74; Przełęcz Słupicka 5 IX 72.
- Hemitrichia clavata* Rost. — na butwiejącym drewnie buka. Ślęża 11 X 73, 28 IX 74.
- H. vesparium* (Batsch) Macbr. — na butwiejącym drewnie buka, brzozy, świerka, na pniach pokrytych mchami. Wiosną zbierano okazy zeszłoroczne. Ślęża 29 VI i 11 X 73, 28 IX 74; Wieżyca 11 X 73; Radunia 19 IX 73; Gozdnica 22 IX 71; Przełęcz Słupicka 5 IX 72, 19 IX 73.

PODSUMOWANIE

Flora masywu Ślęży liczy obecnie 71 taksonów, należących do 16 rodzin i 26 rodzajów, co stanowi prawie połowę gatunków śluzowców znanych ze Śląska. Wyniki tej pracy dają 62 gatunki i 4 odmiany nowe dla masywu Ślęży oraz 5 gatunków (*Amaurochaete cribrata*, *Comatricha dictyospora*, *Cribraria splendens*, *Enteridium rozeanum*, *Physarum auriscalpium*) nowych dla Śląska. Do gatunków rzadkich nie tylko na badanym terenie, ale i na Śląsku, należą: *Arcyria oerstedtii*, *Trichia inconspicua*, *Didymium clavus*; znane są tylko z Gór Kaczawskich *Didymium minus* i *Stemonitis tubulina* (Stojanowska 1972), zaś z Gór Wałbrzyskich *Comatricha pulchella* (Firich 1962), *Licea variabilis* i *Dianema corticatum* podawane przez Krzemieniewską z Raduni (obecnie tam nie odnalezione). Większość zebranych śluzowców należy do form rozpowszechnionych w całym kraju. Bogatymi w gatunki rodzajami są: *Physarum* (10 gatunków), *Trichia* (9 gatunków) i *Arcyria* (7 gatunków)

Myxomycetesflora des Ślęża-Massivs

Zusammenfassung

Der eigentümliche Aufbau und die Lage machten seit langem das Ślęża-Massiv als Gegenstand wissenschaftlicher Untersuchungen. Bisher fehlten ausführlichere Angaben über das Vorkommen der Schleimpilze. In den Jahren 1971-1974 wurden einige höhere Erhebungen des Ślęża-Massivs: Ślęża (718 m), Radunia (573 m), Wieżyca (415 m), Gozdnica (316 m) und der Słupicka Engpass genaueren Beobachtungen unterzogen. Die Myxomycetesflora des Untersuchungsgebietes zählt 67 Arten und 4 Varietäten, die der 16 Familien und 26 Gattungen angehören. Die grösste Anzahl von Arten (46) wurde auf Ślęża gesammelt, die geringste (22) — in Słupicka Engpass. Bisher waren aus dem Untersuchungsgebiet nur 4 Arten bekannt: *Lycogala epidendrum*, *Stemonitis fusca* (Schroeter 1889) und *Dianema corticatum*, *Licea variabilis* (Krzemieniewska 1957). Die zwei letztgenannten wurden jetzt nicht aufgefunden. Die Mehrzahl der im Ślęża-Massiv gefundenen *Myxomy-*

cetes gehört in Polen zu den verbreiteten Arten an. Zu den am häufigsten vorkommenden Schleimpilzen gehören die auf fünf Fundorten sich wiederholenden 13 Arten und 11 Arten, die sich auf vier oder drei Fundorten wiederholen. Die Schleimpilzflora des Ślęza-Massiv umfasst 13 für Schlesien seltene Arten, darunter 5 neu für Schlesien.

LITERATURA

- Firich M., 1962, Przyczynek do znajomości śluzowców Dolnego Śląska, Acta Soc. Bot. Pol. 31: 153-168.
- Kosiba A., 1948, Klimat Ziemi Śląskich, Wyd. Inst. Śląsk. Wrocław-Katowice.
- Krzemieniewska H., 1957, Spis śluzowców zebranych w latach 1955-1956, Acta Soc. Bot. Pol. 26: 785-811.
- Krzemieniewska H., 1960, Śluzowce Polski na tle flory śluzowców europejskich, PWN, Warszawa.
- Schroeter J., 1889, *Myxomycetes*, in: Cohn Kryptogamen-Fl von Schlesien 3: 91-133.
- Stojanowska W., 1972, Flora śluzowców Gór Kaczawskich na tle śluzowców Śląska, Acta Univ. Wratisl. Pr. bot. 16 (171): 9-75.
- Walczak W., 1970, Obszar Przedśudecki, PWN, Warszawa.